

Okrugli stol: Projekt građanskih prava (PGP) Sisak – Vaša podrška u suzbijanju diskriminacije

Dana 28. rujna 2012. godine u Hotelu Panonija u Sisku održan je Okrugli stol na temu **Projekt građanskih prava (PGP) Sisak – Vaša podrška u suzbijanju diskriminacije**. Okrugli stol je održan u okviru projekta *Jednaki u različitosti*. Projekt provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje u partnerstvu s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske i Uredom pučkog pravobranitelja. Moderatorica Okruglog stola bila je Lana Načinović, stručna suradnica iz tvrtke Selectio u Odjelu za suradnju s javnim sektorom i razvojnim fondovima.

Projekt građanskih prava Sisak (*Civil Right Project – CRP*) je nevladina, nepolitička, neprofitabilna, humanitarna organizacija, registrirana u Sisku 2. prosinca 2003. godine. PGP-CRP Sisak nastavlja rad Projekta građanskih prava Norveškog vijeća za izbjeglice. Norveško vijeće za izbjeglice (NRC) nezavisna je humanitarna organizacija koja radi na promoviranju prava izbjeglica i raseljenih osoba, bez obzira na rasu, vjeru, nacionalnost i politička uvjerenja. NRC, osnovan 1946. godine, imajući veliko iskustvo u radu na zaštiti i pomoći izbjeglicama, danas provodi projekte u Europi, Africi, Aziji i Južnoj Americi. Aktivnosti su podijeljene u četiri osnovne komponente: edukacija, obnova, raspodjela hrane i neprehrambenih proizvoda i pravna pomoć u vezi s povratkom. Projekt građanskih prava (CRP) počeo je u Hrvatskoj 1996. godine u istočnoj Slavoniji. Cilj Projekta je bio osigurati zaštitu prava stanovništva kroz pravnu pomoć. Ured u Sisku je otvoren 1999. godine. Krajem 2003. godine, CRP je imao 13 ureda u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori i na Kosovu.

Cilj udruge Projekt građanskih prava Sisak je pružanje humanitarne pomoći prognanicima, izbjeglicama, povratnicima i socijalno ugroženim osobama, kao i promocija i zaštita ljudskih prava i vrijednosti svih građana u vezi s izgradnjom, jačanjem i učvršćivanjem demokracije i humanizma, te zaštitom i afirmacijom ljudskih, građanskih i političkih prava. U svrhu ostvarivanja ciljeva udruga obavlja sljedeće djelatnosti: pružanje pomoći građanima u zaštiti njihovih ljudskih i građanskih prava, pružanje besplatnih pravnih savjeta i relevantnih informacija, pružanje humanitarne pomoći, zaštita manjina, poticanje međuetničke i međureligijske suradnje, rad na razvoju lokalne zajednice u pogledu zaštite ljudskih i građanskih prava, razvijanje suradnje sa sličnim organizacijama u zemlji i inozemstvu, podrška civilnim inicijativama i gospodarskom razvoju, edukacija

članstva i šire javnosti u vezi s ciljevima UPGP-a Sisak, uključujući organiziranje predavanja, seminara i drugih aktivnosti, jačanje lokalne demokracije sudjelovanjem građana u donošenju odluka i razvoju pluralističkog i multikulturalnog društva kao temelja za izgradnju zajednice po mjeri njenih građana. PGP-CRP Sisak od 1999. godine kada je otvoren Ured u Sisku, pruža besplatnu pravnu pomoć, uključujući i zastupanje na sudu, te je tako pružio pomoć preko 6 000 građana, uglavnom povratnika, izbjeglica i raseljenih osoba. Nadalje korisnici su i ostali socijalno ugroženi građani. Ciljevi udruge jesu suradnja i koordinacija rada s ostalim humanitarnim organizacijama u zemlji i izvan nje, te s vlastima Republike Hrvatske i drugim zemljama. PGP-CRP Sisak je član Otvorenog foruma, mreže nevladinih organizacija koja se bavi zaštitom i promocijom ljudskih prava u Republici Hrvatskoj.

Projekt građanskih prava Sisak postao je regionalna kontaktna točka za suzbijanje diskriminacije za regiju Središnja Hrvatska koja obuhvaća Sisačko-moslavačku županiju, Karlovačku županiju, Međimursku županiju, Krapinsko-zagorsku županiju, Varaždinsku županiju, Koprivničko-križevačku županiju i Bjelovarsko-bilogorsku županiju. Okrugli stol imao je cilj informirati širu javnost navedene regije o osnovnim odrednicama diskriminacije i načinima njezina suzbijanja te uspostaviti povezivanje s regionalnim dionicima tržišta rada, pravosudnim i državnim tijelima, u svrhu buduće suradnje radi suzbijanja diskriminacije. Okruglom stolu su nazočili predstavnici pravosudnih tijela, policije, odvjetništva, socijalne skrbi, nevladinih udruga, UNHCR-a i drugi uz skromno medijsko praćenje.

Za bolje razumijevanje tematske problematike sudionici su upoznati s osnovnim odrednicama o diskriminaciji, te smo tako dobili nove informacije i saznanja. U svijetu ne postoji jedinstvena definicija diskriminacije i u biti često se radi o subjektivnom doživljaju uskraćivanja određenog prava ili mogućnosti. Prema Zakonu o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08.) diskriminacijom smatra se stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe i osobe povezane s njom rodbinskim ili drugim vezama. Diskriminacijom se smatra i stavljanje neke osobe u nepovoljniji položaj na temelju pogrešne predodžbe o postojanju osnove za diskriminaciju. **Oblici diskriminacije prema Zakonu o suzbijanju diskriminacije** su izravna diskriminacija, neizravna diskriminacija, uznemiravanje, spolno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju, propuštanje razumne prilagodbe i segregacija. **Diskriminacijske osnove navedene u Zakonu o suzbijanju diskriminacije** su rasa ili etnička pripadnost, boja kože, spol, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovno stanje, članstvo u sindikatu, obrazovanje, društveni položaj, bračni ili obiteljski status, dob, zdravstveno stanje, invaliditet, genetsko naslijeđe, rodni identitet i izražavanje, te spolna orijentacija. **Diskriminacija je zabranjena osobito u područjima:** 1. rada i radnih uvjeta; mogućnosti obavljanja samostalne ili nesamostalne djelatnosti, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju te napredovanju; pristup svim vrstama profesionalnog usmjeravanja, stručnog osposobljavanja i usavršavanja te prekvalifikacije; 2. obrazovanja, znanosti i športa; 3. socijalne sigurnosti, uključujući i područje socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te osiguranja za slučaj nezaposlenosti; 4. zdravstvene zaštite; 5. pravosuđa i uprave; 6. stanovanja; 7. javnog informiranja i medija; 8. pristupa dobrima i uslugama te njihovom pružanju; 9. članstva i

djelovanja u sindikatima, organizacijama civilnoga društva, političkim strankama ili bilo kojim drugim organizacijama i 10. sudjelovanja u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu.

Uvodno je Anita Košar Ulemek, pravna asistentica PGP-a, prisutnima prezentirala kako su u sklopu ovog Projekta zaposlenici PGP-a prošli dva dvodnevna treninga, te dvije dvodnevne radionice u IV. Osnovnoj školi Varaždin te radionici u Adriadieselu d.o.o. u Karlovcu.

Predsjednica PGP-a Sisak, Milana Kreća, prisutnima je prezentirala aktivnosti PGP-a od osnutka do danas. Tako smo saznali da je PGP Sisak do dana održavanja Okruglog stola imao 15 000 stranaka, te oko 45 000 predmeta.

Silvija Trgovec Greif, savjetnica u Uredu pučkog pravobranitelja predstavila je prisutnima zakonodavni okvir diskriminacije u Republici Hrvatskoj. Iz Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina govorila je Lana Velimirović Vukalović, koja je prisutnima predstavila rad toga Ureda, s naglaskom na dekadu Roma. O udružnim tužbama kao novitetu u hrvatskom pravnom sustavu govorila je Lucija Kuharić, pravna savjetnica iz Centra za mirovne studije.

O ulozi PGP-a kao kontaktne točke govorila je Dunja Čurčija, pravna savjetnica PGP-a koja je iznijela primjere diskriminacije s kojim se susretao PGP, način na koji se sa strankama u tim situacijama postupa, te primjere pozitivno riješenih predmeta. Najveći broj pritužbi koje je PGP uputio pučkom pravobranitelju bio je vezan za rad tijela državne uprave, pravosudnih tijela, javnih ustanova, te drugih pravnih osoba, a strankama je bilo onemogućeno da ostvare neko svoje pravo.

Osobit doprinos ovom Okruglom stolu dala je osoba koje je uživo došla svjedočiti o doživljenoj diskriminaciji, zbog toga tužila Republiku Hrvatsku, a pravnu pomoć joj je pružao PGP Sisak. U ovom slučaju bilo je riječi o uskraćivanju prava na državljanstvo. Najavljena su tri ovakva osobna svjedočanstva, ali su ostali u zadnji tren otkazali sudjelovanje, tumačeći da se boje posljedica svoga javnog istupa.

Da je PGP Sisak udruga koja marljivo radi i da je vrijedan subjekt u društvenoj zajednici koji štiti ljudska prava i dostojanstvo života, govore njihovi rezultati za 2011. godinu iz kojih izdvajamo sljedeće pokazatelje:

- ukupan broj slučajeva pružene pravne pomoći u PGP-u Sisak: 6 427, od toga primarna pravna pomoć: 3 470
- pravni savjeti: 2 587, od toga pravni savjeti u primarnoj pravnoj pomoći: 1 294
- opće pravne informacije: 933, od toga opće pravne informacije u primarnoj pravnoj pomoći: 466
- žalbe: 318, od toga žalbe u primarnoj pravnoj pomoći: 250
- ostala pismena: 2 343, od toga u primarnoj pravnoj pomoći: 1 460
- Europski sud za ljudska prava: 4
- ustavne tužbe: 1
- upravne tužbe: 85
- tužbe: 161.

Besplatna pravna pomoć putem Rješenja Ureda za državnu upravu Sisačko-moslavačke županije:

- ukupan broj zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć: 160
- ukupan broj izdanih/odobrenih rješenja: 104
- ukupan broj priznatih rješenja: 104.

Od 1. siječnja 2011. godine PGP Sisak je partner UNHCR-u u provođenju projekta Informiranje, savjetovanje i besplatna pravna pomoć na Banovini i Kordunu. U njegovom sklopu PGP je otvorio područne urede u Hrvatskoj Kostajnici, Dvoru, Krnjaku, Gvozdu i Glini.

Više o radu PGP-a Sisak možete saznati putem web-stranice (<http://www.crpsisak.hr/>).

Prikaz pripremila: Daša POREDOŠ LAVOR*

* mr. sc. Daša Poredoš Lavor, dipl. socijalna radnica, stalna sudska vještakinja za društvene znanosti: problemi obitelji, djece, mladeži i odraslih.